

# COURANT.

# DAGBLAD

**voor de Stad en Provincie Groningen.**

Geboort in het Raadhuis te Groningen, den 15den Febr. 1865  
Burgemeester van Wierden: J. SHOT.  
De Secretaris: HORA SICCAMA.

# National Militie.

**BURGMEESTER en WED. ROUDERS** der Gemeente Oude-  
molen, brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de  
**COMMISSIE** in deze Gemeente, bevoegd tot het **TEEKEN**  
**EN AFGEVEN** van **ALFESTEN en CERTIFICATEN**  
noodig voor de **NATIONALE MILITIE**, hare Zitting  
houden in het **RAADHUIS**, op **WOENSDAG** en  
**ONDERDAG** den **28sten February** en den **1sten Maart**  
**1855**;

Dat de **LOTELINGEN**, die vermeenen **VRIJ-**  
TELLING van de DIENST der **NATIONALE MILITIE**  
kunnen reclamieren, als een **kind**, als **Theolo-**  
**isch Student**, als **Burgemeester**, als **Zeevaren-**  
de, of op **Broederdienste**, voor die Commissie met  
een **Bewijstukken** van Gezuigte, moeten verschijnen en de  
zelve te bewijzen.

op WOENSDAG den 28sten Februarij 1855, des voormiddags van half 10 tot half 12 uur, dezulken wier Geslachten beginnen met de letters A, B, C en D;  
op denselven dag, des voormiddags van half 12 tot half 2 uur, dezulken wier Geslachtenamen beginnen met de letters E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z.

op denzelfden dag, des namiddags van 4 tot 6 uur,  
 zulken wier Geslachtsnamen begijnen met de letters L,  
 N, O, P en R;  
 op denzelfden dag, des namiddags van 6 tot 8 uur,

U, V, W en Z.

GROENINGEN, 19 Februarij 1855.  
Burgemeester en Wethouders: J. SEOT.  
De Secretaris: HORA SICCAMO.

**RUSLAND. — TURKIJE.**  
De jongste berichten uit de Krim doen binnens kort zoo niet  
de ontknooping van het bloedig drama afdaan, dan althans  
de ontwikkeling van alle de oorzaken, welke het tot stand hebben

De ontwikkeling van alle daar aanwezige strijdmiddelen moet zien. Van beide zijden staat men tot den aanval gereed. Generaal *Liprandi* is met 80,000 man in de nabijheid van Balaklava teruggekomen. Generaal *Osten-Sacken* staat met 40,000 man gereed om Eupatoria aan te tasten. Een ander artikel, gedompeld met rook, meldt, dat de Russen de laatste jaren

worden door de Duitsers afgevoerd. De Duitsers hebben de troepen in Konstantinopel 4 à 5000 ziekenbedden in gereedheid te hebben. Men kan dus elk oogenblik belangrijke troepenmasses te gemaak zien. Het weder is de Krim

Uit Konstantinopel wordt van den 5den Febr. gemeld, dat van daar een zeer krachtige electrische toestel naar de Krim was gezonden. Dit bestand was uit de werken der

Derer wegen hebben de Fransen het negende brigade  
tegenwoordig in de omgeving van de groote medische school in  
Constantinopel, de groote medische school in  
ambabare, verlangd om er een hospitaal van te maken.

De Keizer van Rusland heeft reeds een aanvang gemaakt

De Engelsche dagbladen bevelen thans de lijsten der hoofd-officieren bij de marine, die in den aanstaanden veldtocht met

...rijks-advocaat is de Goozree zullen belast worden. De  
rijks-advocaat *Charles Napier*, ontnomen en toevertrouwd in  
den heer *Richard Saunders Dundas*, tweede lord der ad-  
miraliteit, en dien men alzo niet verwarren moet met den  
admiral *Dundas* gepension. Welke van de beide

— Wij onthouden ons van de mededeeling der talloze geruchten, die in omloop zijn nopens de toetreding van eenige zaamenkomst van den tweeden en derde koninkrijk Naderland.

niet wordt vergeten, tot het  
 in Frankrijk. Zij zijn niet  
 zijde weder tegengesproken,  
 nog de uitloeielsen schijnen te  
 geschiedheid dat de thans nog  
 die staten van den tweeden  
 rang, waarop ook vroegerland  
 bondgenootschap met Engeland  
 gedacht, of worden van andere  
 zondt die geruchten voors-  
 zijn van eene ligte te begrijpen  
 zijne eijde staten bij eenen lan-

zorgende, dat het inderdaad nog eenige waken bij eenen landvoogd, die de eer van den oorlog hanteerend, niet zulken zwaren behouden. Dit meenen wij tot geruststelling te moeten zeggen, dat onze Regering, blijkens de memorie van toelichting der wet tot afschaffing der belasting op het gemeenlijk verkeer, van te worden medegedeeld in dezez oordeel, af

De wat België betreft, zoo heeft de minister van buiten-

Indische zaken Vrijdag 11. in de kamer der volksvertegenwoordigers, op eene desbetreffende interpellatie geantwoord dat tot dien tijd toe geenlei pogingen zijn aangewend, noch België tot de Westersche mogendheden te doen toetreden noch zelfs om eene gewaande Neutraliteit aan te nemen

are dit zoo; dan zoude België een beroep doen op de trakaten van 1839, waarbij België wordt verklaard te zijn een neutrale staat en welke neutraliteit van België zoowel door het belang van Europa als door het Europeesche staatsregt wordt gevorderd.

Men mag dus aannemen, dat voor het oogenblik door Engeland en Frankrijk nog geene pogingen zijn aangewend om de kleinere staten aanne onzijdigheid te doen verlaten en dat zij daartoe niet zullen overgaan, tenzij zij mogten blijven niet bestand te zijn tegen de Russische magt.

Hoe donker nu ook de staatkundige toestand zich laat inzien, gelooft men toch vrij algemeen, dat de reeds zo dikwijls aangekondigde aanvang der vredes-onderhandelingen tegen het einde dezer maand te Weenen zal plaats hebben. (Niet minder dan twee maanden zijn noodig geweest om d

voorbereidende maatregelen te nemen: intusscheen reeds den 7den Januarij heeft Rusland vertegenwoordiger te Weenen verzonden, die aarzelend, dat zijne regering da vier waarborgspunten als grondslag van uitgangspunt der onderhandelingen aanneemt, en thans wederom vertrekt. Lord *Russell* als buitengewoon gevolmachtigd

aan Engeland. Voorzeker vrij lang als men bedenkt, hoe  
 eer men haakt naar het herstel van de vrede.)  
 De titelg der conferentie tusschen de verbonden mogend-  
 eden en den Russischen gevolmachtigde moest weldra of de  
 vrede doen herstellen, als die mogelijk is, of de wijze be-

Van beide zijden is men besloten te onderhandelen, alsmede de vrede waarschijnlijk, en zich te wapenen, alsof de oorlogloze overmijdelijk was. Het jaargetijde nadert, (en de jongsten overigen uit de Krim bevestigen dit) waarin het zamenstreffen

nopen het jongste door den Czaar uitgereedigde manifest  
betreffende eene algemeene wapenrusting in geheel Rusland. In  
dit manifest, van den 10den, wordt de hoop uitgedrukt, dat  
men zonder verderen strijd tot de erlanging van den waar-  
borg voor de rechten der Christenheid in Turkije, die zo

manifest, „om alle middelen van verdediging, die God mij heeft geschoonken, te vermeerderen en overtuigd van de hulp der Voorzienigheid en rekenende op de liefde mijner onderdanen, beveel ik de algemeene organisatie van de geheele militia in het rijk, volgens een speciaal reglement.”

zindeheid der Waterschofe moedheden, en hare pogingen, om geheel Europa tegen Rusland te doen optreden, het Ruslands pligt was, om door het nemen van alle mogelijke maatregelen aan den dreigenden storm het hoofd te bieden.

stig antwoord heeft ontvangen. Daarentegen is de spoorweg, 130 Eng. mijlen lang, met uitzondering van de drie bruggen over de beide armen van den Nijl en het Delta-kanaal, voltooid. Binnen 5 of 6 maanden zullen ook deze gereed zijn en de geheele baan aldaar geopend worden.

heffing en afschaffing van sekere belastingen, hebben de Cortès, in hunne zitting van den 8sten de discussie hervat over den constitutionneelen grondslag betreffende de vrijheid van geloofsbelijdenis. Die discussie had ook tijden het karakter van nitelidning, even als in de vorige zittingen, en men

Spaansche burgers vrijheid van geweten wordt toegestaan en bovendien aan de vreemdelingen, de vrije uitoefening van hunne erediens. De heer *Corradi* verzocht de vergadering in naam van de Spaansche eer en van de heersching, toch een misel te verwerpen, waaraan het staatkundig absolu-

verleiden tot godsdienstige vrijheid, maar eenvoudig van godsdienstige verdorpenheid, met 105 tegen 96 stemmen werd verworpen.

Van eef gewoonlijk goed onderrigte zijde wordt medegedeeld, dat het te kort in de Spaansche schouwst, in verband met de loopende begroeting, tegen het einde van de maand

den op 70,000 man.

**DUITSCHLAND.**

De Pruisische minister van staat de heer *von Ladenberg*, is den 15den dezer te Potsdam overleden.

— Uit Weenen meldt men aan de *Köln. Ztg.*, dat het stoffe-

bragt daarin verbinding te weeg. (Men herinnert zich, dat vroeger daartoe herhaaldelijk door Keizer *Napoleon* te Weenen pogingen werden aangewend; thans zonden die pogingen in het geheim zijn hernieuwd en tot een gunstig resultaat hebben geleid.)

De akademis van Leiden heeft van haar groote ver-  
liezen geleden door het smaken op den 14den eeuw van  
den beroemden professor in de geneeskunde dr. J. P. Oslander,  
en op den 14den van den in theologische wereld niet min-  
der bekenden professor dr. Lücke.

**GROOT-BRITTANJE.**  
LONDEN, 17 Februarij.  
Gisteren avond heeft het Lagerhuis zijne zittingen hervat; die gestaakt waren in afwachting dat lord Palmerston als volksvertegenwoordiger herkeeren zou zijn. Hij verscheen

bestemd tot het beheer der transportdienst zal worden gevormd; de geneeskundige afdeling zal eene reorganisatie ondergaan; de functiën van den commissaris-generaal van oorlog zullen insgelijks aan eene herziening worden onder-

de regering hoopt derhalve, dat het parlement, in afwachting van den uitslag van lord John Russell's zending, het bewind niet met interpellaties zal bemoeijelijken, en niet besluiten tot het instellen van het onderzoek waartoe de motie van den heer Raebuch strekt.

De heer d'Iratch zocht een onderzoek alzes noodzakelijk, zelfs in geval het Parlement met ontbinding bedreigd wordt. Ook andere leden spraken in gelijken geest. Sir James Graham legde de begroting van het departement voor.



ment van marine voor 1855 ter tafel. De vermeerdering van het effectief der zeemacht, bestaande in 6000 zeelieden en 500 schepselogen, vereischt een hooger cijfer van twee miljoen ponden. De minister verklaarde, dat er geene zeilschepen naar de Oostzee zullen worden gezonden, maar honderd stoomoorlogsschepen, waaronder twintig als linesschepen, vijf als kanonierschepen, twintig als zijnde batterijen en tien als artillerie-bodems zijn ingericht. Frankrijk, verklaarde de minister, doet hetzelfde.

Kindlijk deelde sir James Graham mede, dat aan den schout-bij-nacht sir Edmund Lyons de noodige bevelen zijn gegeven om bij mogelijke plannen tegen Odessa de aldaar opgeslagen goederen, die de eigendom van Britsche onderdanen zijn, te beschermen.

De menigte der overgangen tot het Protestantisme werd door de laatste gehouden Synode van Drogheda erkend: „Het is maar al te waar,” zegt zij, „dat onze heilige altaren zijn verlaten door duizenden, die geboren waren en gedoopt in het oude geloof van Ierland.” Inderdaad zijn binnen tien jaren meer dan 100,000 Ieren van het Katholicisme tot het Protestantisme overgegaan. Een enkel kerspel, waar in 1846 nog 6,000 R.-Katholijken waren, telt er nu niet meer dan 500. Van den 19den. Vijftien linieregimenten, die gehard tegen den oorlog zijn, zullen onmiddellijk naar de Krim worden ingescheept.

De sterkte van het leger voor het volgende jaar zal, ongerekend artillerie, genie en de troepen in Oost-Indië, bestaan uit 6947 officieren, 13,643 onder-officieren, trompetters en tamboers en 173,005 man, te samen 193,595 personen van allen rang; hieruit blijkt dus, dat het leger met 38,569 man zal worden vermeerderd.

#### FRANKRIJK.

PARIJS, 17 Februarij.

Er wordt in onze voornaamste kringen voortdurend met den grootsten ernst gewaagd van het vertrek van Keizer Napoleon naar de Krim. Als reden voor dat vertrek geeft men op, dat generaal Niel zou geschreven hebben, dat niet door het geslacht, maar alleen door een bestorming, die aan duizenden het leven moet kosten, Sebastopol zal te veroveren zijn. 's Keizers tegenwoordigheid in het leger zou dan dienen, om de troepen tot zulk een onderneming op te wekken.

De *Moniteur* wedersprekt het door buitenlandsche dagbladen medegedeelde bericht, dat er in het Fransche leger in de Krim wanordeligheden en vergripen tegen de krijgsethiek hadden plaats gehad, en voegt er bij, dat de rust geen oogenblik gestoord is.

Verder bevat het officiële dagblad een artikel, waarin gezegd wordt, dat nimmer de openbare meening zich met zooveel geestdrift heeft geopenbaard, zoowel door beslissende feiten als door gewichtige daden. Deze manifestatie heeft aan Frankrijk eene onweerstaanbare kracht verleend, waardoor het de roemrijke onderneming, welke het thans met volharding doorzet, tot een goed einde zal brengen.

Daar de Parijsche wereldtentoonstelling vooral voor de gewrochten van kunst en nijverheid bestemd is en alzoo geen voortbrengelen van den tuinbouw kan opnemen, is de te Parijs gevestigde keizerlijke maatschappij van tuinbouw door den Keizer gemagtigd om van den 1sten Mei tot den 31sten October dezes jaars eene tentoonstelling te houden van voorwerpen betrekkelijk den tuinbouw uit alle landen der wereld: planten, bloemen, vruchten, groenten en alle voortbrengelen van het veldbedrijf, welke met den tuinbouw in nauw verband staan, alsmede voortbrengelen der fabrieknijverheid welke voor den tuinbouw dienstig zijn.

Van den 18den. Het gerucht, dat de Keizer zelf naar Krim zal vertrekken, schijnt zich te bevestigen.

(Gedurende zijne afwezigheid, die evenwel niet van langen duur zou zijn, zal prins Jérôme de staatsaangelegenheden als regent besturen, terwijl de ministers hem ter zijde zullen staan. Een eigenlijk regentschap zal men echter niet benoemen.)

In wel onderdrukte kringen wordt ook beweerd, dat tusschen de Westersche mogendheden en Pruisen een neutraliteits-verdrag is geteekend. Bij dat verdrag heeft Pruisen zich echter eenige inwilligingen laten welgevallen.

De *Moniteur* van heden bevat gunstig nieuws uit de Krim.

#### GRAVENHAGE, 16 Februarij.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten Generaal hebben heden onderzocht de laatste ingekomen ontwerpen: 1) nopens de aangelegenheden der waterschappen en 2) betrekkelijk de vaarwater-kunde.

Heden zal in de afdeelingen behandeld zijn het ontwerp van wet nopens het fager en middelbaar onderwijs, dooh het onderzoek van dat wets-ontwerp is vooreerst uitgesteld.

De kavallerie en artillerie van het Limburgsche bondscontingent zullen te Roermond en omstreken worden bijeengetrokken, om aldaar op voet van oorlog te worden gebracht. Reeds is er onderhandeld voor de leverantie van fourages voor 700 paarden.

Volgens het medegedeelde verslag der hoofd-commissie tot oprigting van het standbeeld voor Z. M. wijlen Koning Willem II., heeft de vervaardiger, de heer E. F. Georges (het gieten der beelden er onder begrepen) de som van f 32,087,46½ voor zijn werk ontvangen. Behalve dien nog de ridderorde van den N. Leeuw, eene som van f 300, die hem vroeger voor zijn bekroond model toegekend was, en eindelijk een zeer kostbaar geschenk in silver van H. M. de Koningin-Moeder.

#### DEVENTER, 17 Februarij.

Deze stad had gisteren een feestelijk aanzien bij het uitsteken der vlaggen van de huizen der ingezetenen, die hierdoor hunne belangstelling toonden in den 225sten verjaardag der stichting van het atheneum, dit jaar des te merkwaardiger, dewijl van nu af een nieuw tijdperk der instelling begint. De gemeenteraad besloot in het vorige jaar, op voorstel van curatoren, het atheneum als inrigting van hooger onderwijs te behouden, voor zoo veel de voorbereidende akademische studie betreft, maar het tevens dienstbaar te maken aan de opvoeding van hen, die voor verschillende vakken van industrie, voor landbouw, voor pharmacie en in het algemeen voor het maatschappelijk leven wetenschappelijk onderwijs behoeven. De toegang tot de lessen is voor ieder opengesteld. In dien zin zijn de hoogerleeraren benoemd, die, voor zoo ver zij van elders geroepen werden, eerst kort vóór of na de winterschool hunne lessen hebben kunnen aanvangen. Men kan dus zeggen, dat van gisteren af het eerste jaar van het volledige onderwijs begint.

Des middags te 12 uur droeg de hoogleraar dr. M. J. Copp de betrekking van rector magnificus aan den nieuw benoemden rector den hoogl. dr. P. S. M. van der Willigen op, onder vermelding van de lotgevallen van het atheneum in de laatste jaren, en waarna door den heer dr. J. van Vloten, tot hoogleraar in de Nederlandsche geschiedenis en letterkunde benoemd, zijne inaugurele oratie werd gehouden over de sedelike werking van de beoefening der vaderlandsche taal, letter- en staatsgeschiedenis.

#### LEEUWARDEN, 16 Februarij.

Bij besluit van den 16den dezer, heeft Z. M. tot burgemeester der gemeente Oudekerkadeel benoemd den heer F. C. Andria, thans secretaris der gemeente Oudekerkadeel.

#### GRONINGEN, 19 Februarij.

Bij het sluiten dezer Courant was de Hollandse post nog niet aangekomen.

De 88ste verjaardag van Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, is gisteren alhier door het uitsteken der vlaggen van torens en eenige huizen en het bespelen van het carrillon gevierd. Even als in de vorige jaren, hebben er ook nu weder, op daartoe door Z. M. te kennen gegeven verlangen, geene meerdere openbare festiviteiten plaats gehad.

Bij Kon. besluit van den 13den dezer, is de heer mr. L. A. H. baron van IJssum, thans attaché bij het gezantschap te Frankfurt, benoemd tot secretaris van legatie, om in die betrekking dienst te doen bij dat gezantschap.

De stand van den thermometer van FAHRENHEIT, waargenomen aan het akademiegebouw alhier, was gedurende de laatste drie dagen:

	18de.	19de.	20de.
max. 8 uur.	10½	12	12½
min. 2 uur.	10	12	13
av. 8 uur.	10½	12	13

De thermometer had nog niet zulk een lagen stand bereikt als heden nacht, toen hij 1½ graad boven 0, d. i. tot 30½ graad vorst tekende.

Reeds vijf weken lang heeft deze strenge vorst geduurd en nu blaast de scherpe oostewind zijn vernietigend adem uit. Treurig wordt men te moede bij het bedenken, hoe velen, bij schier volkomen gemis aan brandstoffen of van de noodige

dekking, niet weten waar hunne verkleumde ledematen te bergen tegen de felle koude. En die koude, se wordt nog meer opgewekt door den honger, die wederkeerig nu vooral een scherp snijdend zwaard mag genoemd worden. Zagen de met aardse goederen meer gezegenen, wat in hunne nabijheid wordt geleiden, aan welk een jammer en ellende hunne natuurgenooten zijn blootgesteld, hunne voorzaker nu reeds zoo milde hand zou nog meer zich openen en ruimer weg- schenken van 't geen hun toech slechts als leengoederen door den Hemelschen Vader is geschonken.

Gisteren verschaftte het Reciteercollegie „Lulofs” aan een, niettegenstaande de barre koude talrijk opgekomen publiek een genoegeelijken avond en mogt daarbij voor zich zelf nog de zeker niet geringe voldoening smaken van voor een ander, daar in de schouwburg niet vertegenwoordigd, maar daarom toch nog vrij wat talrijker publiek — de algemeene armen — met vrucht werkzaam te zijn. Inderdaad geene loffelijke vastenavondpret, waaraan leden van wat gezindte ook wel van vrijer harte deelnemen mogten! Het opgevoerde stuk — waat anders dan eene toeneemende voorstelling, waaraan slechts de costumes ontbraken, kunnen wij wat wij gezien hebben niet noemen — was „De laatste dag van Heemskerk's beleg”, historisch dramatisch gedicht van W. J. HOFDIJK.

Die keuze was, wilde men zich eens tot één geheel voor den avond bepalen, niet ongelukkig, daar de afwisseling van verhaal en dialoog de aandacht doorgaans goed bezig hield en, blijkens de algemeene stilte, niet het minst bij de twee laatste tafereelen, toenemende belangstelling wekte. Jammer slechts, dat HOFDIJKS ongelukkig jact, maken op middel-euwsche en lang vergeten woorden enkele anders mischien goede passages voor menigeen onverstanaar maakte. Van de vertooning kunnen wij, zonder in bijzonderheden te treden, slechts zeggen, dat de „spelers” zich over het geheel van hunne taak goed gekweten hebben, dat bij enkelen vooruitgang duidelijk merkbaar was, en dat ook de twee nieuwe leden, waarmede het gezelschap sedert zijn laatste openlijk optreden vermeerderd is, in het geheel goed ingrepen.

Na den ernst van het voorstuk gaf de heer GASTS nog een aantal ten beste, die begeleid werd door het hartelijk gelach van de toehoorders, evenals de sombere, zeer goed voorgedragen sproke van Willem den Minstrel geaccompagneerd was geweest door de treffende muziek van het wel bezet en bestuurd orkest, dat zich met regt een deel van de eer van den avond toeëigenen mogt.

De bruto ontvangst heeft, naar wij vernemen, f 400 bedragen.

Het N. Ned. Schoolbl. deelt mede, dat de zaak betreffende het oprigter van eene bijzondere school 1ste klasse te *Uitkuisermieden* thans haar volle beslag heeft gekregen, daar de onderhandelingen met den heer F. C. WILK, hulp-onderwijzer aan de inrigting voor haveloos kinderen te Amsterdam, bezitter van den tweeden rang, met een gunstigen uitslag zijn bekrond, en reeds dispensatie van het vergelijkend examen gegeven is.

Naar men vernemen, is de heer J. P. Vos, te *Delfzijl*, toegelaten als vice-consul van Denemarken voor de provincie Groningen.

Door de benoeming van H. J. SCHUTH, opziener der jacht en vischerij te *Wilderik*, tot rijks-veldwachter, zal aldaar een ander opziener noodig zijn.

Te *Muntendam* is de besmettelijke longziekte uitgebroken op den stal van den landbouwer JAN HINDRIKS PRINS, te Oude Vallaat. Op last van den burgemeester is dadelijk een rund gedood en bij de opening door den veearts BONTROK aldaar bewerkstelligd bevonden door longziekte besmet te zijn. Dit beest was aangekocht van A. BAKKER, broodbakker te Noordbroek.

In den nacht van Woensdag op Donderdag 11. is er aan de Veensloot, gemeente *Veendam*, een huis afgebrand, toebehoorende aan KLEWIT. De bewoners hebben zich ter aanuwerd kunnen redden. Alles, wat in de behuizing aanwezig was, uitgezonderd een paard en twee runderen, is eene prooi der vlammen geworden. De oorzaak van den brand is onbekend. Het huis was voor brandschade verwaarloosd.

Donderdag ontstond er eveneens brand in de behuizing van BAKKER, op de Kibbelaren, gemeente *Veendam*, welke brand met zoodanige hevigheid toenam, dat in weinig tijds de geheele behuizing was afgebrand. Men heeft met groote moeite niet meer kunnen redden dan 2 runderen en eenige weinige huismeeubelen. De brand is in den schoorsteen ontstaan. Ook deze behuizing was verwaarloosd.

TRIENJE KUNST, oud 27 jaren, dienstmeid van den schipper JURRIEN VOORDVEND, liggende met zijn schip te *Soppemeer*, en een 13jarige kleinzoon van dezen, begaven zich Donderdag avond 11. goed en wel in het schip ter ruste, nadat zij een komfoor met vuur hadden medegenomen ter verwarming, en alle openingen zorgvuldig hadden toegestopt. Des anderen daags morgens vernam men van hen niets; bij hen komende, waren beiden door den kolendamp gesikt en zijn gisteren ter aarde besteld.

Het volgende voorval had gisteren nacht te *Stads-Kanaal* plaats. De landbouwer N. J. O. aldaar, bij wien reeds meermalen pogingen tot diefstal waren gepleegd bij een los staand schuurtje in de nabijheid zijner woning, kwam op het denkbeeld om den dader of daders op het spoor te komen door middel van een geladen geweer. Zoo gedacht zoo gedaan, hij plantte het geweer aan den ingang van het schuurtje en bevestigde het zoodanig, dat, wanneer men de deur wilde openen, altijd het geweer moest afgaan, en hij dan door het schot worden gewekt. Dien nacht omstreeks te drie uur hoorden de bewoners dat er een schot viel, en zij gingen opgestaan zijnde, ontdekten zij dat zich een manpersoon bij den ingang van het schuurtje bevond, die gewis pogingen had gedaan om de deur te openen en daardoor het geweer had afgetrokken, hetwelk hem juist in het been had getroffen en hem beleide te vlugt te nemen. Zoo werd hier de dief niet alleen op de daad betrapt, maar ook ter deeg gestraft.

Den 17den had de geannoneerde harddraverij met paard en arreslede te *Veendam*, bij den logementhouder EVERTS, plaats; niettegenstaande de veel gevallen sneeuw, was er een talrijk publiek opgekomen om dit wintersvermaak bij te wonen. De prijs, zijnde twee harddravers hoofdstellen, werd behaald door het paard genoemd *Noorman*, toebehoorende aan den heer D. E. EVERTS, en de premie, bestaande in eene briljante sloop met silver gemonteerd, viel ten deel aan het paard de *Snella*, toebehoorende aan den heer J. T. KUIJPER, beide woonachtig te *Veendam*. Naar men vernemen, waren er reeds twaalf paarden aangegeven voor eene tweede harddraverij, welke zal gehouden worden op heden.

Dienzelfden dag had te *Termonsterzijl* eene hardrijderij op schaatsen door mannen plaats. Zeven vlugge rijders gingen naar, de, door de wed. J. T. LEUW uitgeloopte prijs en premie, welke eindelijk behaald werden door H. VIS.

Op den 18den dezer, en door de afwezigheid van de schaatsers waren zamengekomen, liep alles in orde en tot algemeen genoegen ten einde.

Gisteren middag had te *Onderdendam* de vroeger aangekondigde hardrijderij op schaatsen door mannen plaats. 38 der voornaamste rijders gingen naar den uitgeloopte prijs en premie, waarvan de prijs, zijnde f 40, aan een moeilijken kampid, werd behaald door J. KLOOTSMA, van Woltersum, oud 27 jaren, terwijl de premie, zijnde f 5, ten deel viel aan H. DOORNHUIS, van Middelstum, oud 21 jaren. Een talrijk publiek van heinde en verre te samen gekomen woonde dit ijsvermaak bij, terwijl alles, ook door de goede orde der directie daargesteld, tot aller genoegen is afgelopen.

In de Tweede Kamer is o. a. ingekomen een adres van de kamer van koophandel en fabrieken te Groningen, d. d. 6den Februarij (\*), betreffende het onlang door de regering ingediend ontwerp van wet op de brievenposterij. Hoewel de kamer de voorgestelde verhoging van het port der enkele binnenlandsche brieven op 10 en 5 cent als eene verbetering beschouwt, zoo had zij echter wel gewenscht, dat de regering nog eenen stap verder was gegaan, en had voorgesteld, van alle binnenlandsche enkele brieven één gelijkmatig port van 5 cent te heffen.

(\*) Wij zijn niet in staat geweest dit adres vroeger mede te deelen, daar het eerst eene reis naar 's Gravenhage heeft gemaakt en wij niet vóór gisteren van daar uit met dit stuk zijn in kennis gesteld. Met regt mag het worden betwijfeld of wel deze weg de kortste zij om bovenstaand adres ter kennis te brengen van onze stadgenooten, die, zoo zij ook altijd geacht mogen worden belang te steffen in hetgeen hunne kamer van koophandel en fabrieken verrigt, dan zeker wel in eene zaak, waarin de belangen van groot en klein zoo zeer betrokken zijn.

De gronden harer meening zijn hoofdzakelijk de volgende: De verhoging van binnenlandse brieven van 10 en 5 cent tot 15 en 10 tot 5 cent, zoude ook weder dezelfde gevolgen moeten hebben.

De reden hiervan is onvoldoende gelegen in de verhoging van het briefport bij de wet van den 10den April 1850 vastgesteld. Deze briefde onvoldoende, namelijk het vermeerderd van het briefport van 15 en 10 tot 5 cent, zoude ook weder dezelfde gevolgen moeten hebben.

Het met eener vermeerderde briefwisseling, zoo wel voor het maatschappelijk verkeer in 't algemeen, als voor handel en nijverheid in 't bijzonder, zal in onze dagen van bloeiende en vernieuwde communiceatie wel door niemand meer ontkend worden. Deze voordelen zijn te groot, dan dat daardoor niet de winstderiving, welke de schatkist moet lijden, rijkelijk opgewogen zoude worden.

Weg 800 ook al het gevoelen der regering gegrond zijn, dat de invoering van een gelijkmatig port van 5 cent aan de schatkist eene schade van 5 ton zoude berokkenen, ('t geen echter door adressanten wordt betwijfeld, daar het ontstane deficiit langzamerhand, mischien binnen kort, door de meerdere briefwisseling weder zou worden aangevuld) gelooven zij, dat de schatkist althit de opoffering zoude moeten getroosten. Men moet toch niet vergeten, dat ook na aftrek der 5 ton, en zonder eene verdere vermeerdering van briefwisseling aan te nemen, de posterijen voor den staat geen verlies, maar winst opleveren, en dat deze onderneming zich zelfs ook dan nog ruimchoots zou kunnen onderhouden. En waarom nu juist van de brievenpost zoo veel winst te willen trekken, terwijl men bij andere ondernemingen van openbaar nut van het beginsel uitgaat, dat de opbrengst daarvan de kosten moet dekken en dat van de ingezetenen niet meer dan daarvoor noodig is, geheven mag worden? Waarom nu juist bij de brievenposterij van dit beginsel afgeweken en eene belasting geheven, waardoor het maatschappelijk verkeer wordt belemmerd en de handel en nijverheid, die door patent als anderszins reeds als zoodanig tot de schatkist bijdragen, vooral getroffen worden?

Adressanten zouden voort de invoering van een gelijkmatig port van 5 cent wenschen gepaard te zien met eene zoogenoemde gedwongene frankering, door namelijk de ongefrankeerde binnenlandsche brieven met een verhoogd port van 5 cent te belasten. De redenen, waarom de Regering zich in de memorie van toelichting daartegen verklaart, schijnen hun niet afdoende te zijn.

Deze maatregel zoude naar hun inzien ten gevolge hebben, dat het frankeren der binnenlandsche brieven regel, het verzenden van ongefrankeerde brieven eene uitzondering zoude worden. Is dit juist gezien, dan zoude, wat in de memorie van toelichting ten onrechte ontkend wordt, de administratie er zeer door vereenvoudigd en hierop dan veel bezuinigd kunnen worden. Op de postkantoren immers zoude men dan van alle geldelijke administratie en verraking zoo goed als ontheven worden. De brievenbestellers zouden niet meer op het port behoeven te wachten, maar de brieven veel schielijker kunnen rood brengen of in de aan de huizen te plaatsen bussen kunnen steken. Doof en en ander zoude men minder personeel noodig hebben en veel kunden bezuinigen.

Mogt echter de Tweede Kamer met de Regering van oordeel zijn, dat de invoering van een gelijkmatig port voor binnenlandsche brieven, hetzij met of zonder zoogenoemde gedwongene frankering, op dit oogenblik nog niet raadzaam is, dan zouden adressanten in bedenking geven, thans in zoover verder te gaan, dan de Regering voorstelt, door den kring voor het port van 5 cent van 30 miljoen tot 50 miljoen te vergrooten. Door deze verandering zoude wel de schade der schatkist oogenblikkelijk iets grooter zijn, dan de som van f 75,000 door de Regering opgegeven, maar onvoldoende zoude het brievenvervoer er zeer door toenemen, en men zoude na eenige jaren gemakkelijker tot een gelijkvormig port kunnen overgaan. Men zoude dit laatste daarenboven zeer bevorderen, door eene bepaling in de wet op te nemen, gelijksoortig aan die van art. 34 der bestaande wet, ten gevolge waarvan oft onderwerp b. v. vóór den 31sten Dec. 1857 weder aan herziening zoude moeten onderwerpen worden.

Kindlijk komen adressanten nog op tegen art. 6 van het ontwerp, waarbij wordt bepaald, dat de facturen, welke bij de goederen behooren, voortaan open zullen moeten zijn. Met andere kamers van koophandel en fabrieken, zijn zij van oordeel, dat deze bepaling zeer nadeelig vóór den kleinhandel moet werken, zonder dat de schatkist er iets bij zou winnen.

#### AANKOMSTEN.

GRONINGEN, 20 Februarij. Gisteren morgen werd aan het gouvernementsgebouw alhier, onder nadere approbatie, bij enkele inschrijving, aanbesteed:

- 1) Het Herstellen en Onderhouden van het Gouvernementsgebouw te Groningen, ingaande met den dag der approbatie en eindigende met ultimo December 1855. Hierop zijn 5 bijl. ingekomen; de laagste inschrijver was G. Riga alhier, voor f 900.
- 2) Het Herstellen en Onderhouden van het Buitengewoon-besluit door den Heer-Commissaris der Koning in de provincie Groningen, gedurende het tijdvak als boven. Ingevolge 5 bijl. waarvan de laagste inschrijver was H. J. Kroon, voor f 289, wonende alhier.

Mede werd aldaar verpacht:

1. De Ontvangt der Tolgelden op den grooten Weg der 2de klasse, no. 1, naar de *Hannoversche Grenzen*, voor den tijd van zes jaren, ingaande den 1sten Mei 1855, 's middags te 12 uur, en eindigende met den 1sten Mei 1861, op hetzelfde uur, als:
  - a. De Tol te *Martenhoek*, ten Westen van de zoogenoemde Krijpbaan, onder de Gemeente *Hoogezand*, pachter G. Zijlstra, te Winchoten, voor f 1095.
  - b. De Tol tusschen de *Borgercompagniesterbrug* en de *Jagerwijk* of het zoogenoemde *Broeksterdijp*, onder de Gemeente *Sappemeer*, pachter J. B. Bolmeijer, te Martenhoek, voor f 825.
  - c. De Tol bij den Korenmolen te *Uiterburen*, onder de Gemeente *Zuidbroek*, pachter J. H. de Groot, te Nieuw-Scheemda, voor f 990.
  - d. De Tol tusschen *Noordbroek en Scheemda*, onder de Gemeente *Noordbroek*, op den afgesneden bogt, ongeveer 300 ellen van Wästen den afweg naar *Nieuw-Scheemda*, pachter P. G. Stäker, te Midwolde, voor f 800.
  - e. De Tol tusschen *Scheemda en Winchoten*, te *Kloosterhil*, pachter T. K. Tammings, te Westerlee, voor f 2250.
2. Allen met de daarbij behoorende Woningen en Groden.
3. Idem der Tol- en Klappelden aan den Tolboom of het Tolhek, staande op den *Puinweg* tusschen *Zuidbroek en Scheemda*, bij de zoogenoemde *Meedermierpolder*, met de daarbij behoorende Woning, voor den tijd als voren, pachter L. E. Hemmes, voor f 810.
3. Idem der Pasmagiegelden door de Klapparg over de *Bivier de Pehel-A*, te *Winchoten-Hoogezand*, waarbij geen provinciale Woning bestaat, voor den tijd als voren, pachter J. N. Dijksters, te Winchoten-Hoogezand, voor f 70.
4. De Woning, gedient hebbende voor den Kloklidder voor het veer op *Delfzijl en Winchoten*, staande en gelegen aan het Damster- en Winchoterdijp te Groningen, voor den tijd van drie jaren, ingaande den 1sten Mei 1855, 's middags te 12 uur, en eindigende den 1sten Mei 1858, op hetzelfde uur, pachter C. Loor, te Groningen, voor f 125. Alle petoreelen gerekend naar eene jaarlijksche som.

#### Merken.

LEIDEN, 16 Febr. De kerkraad der Herv. gemeente alhier heeft, ter vervulling der bestaande vacature, veroorzaakt door het overlijden van ds. N. Berkhout, op heden het volgend twaalfal predikanten geformeerd: Dr. Adriant, te Haarlem; Berkhout, te Monster; Brouwer, te Oudkerk; Kits van Heijningen, te Oude-water; van der Hoeve, te Keppel; de Keizer, te Arnhem; van Ketwich, te Schoonhoven; Kooij, te Lisse; van Loo, te Zwolle; van Oosterzee, te Olenschot; Stukker, te Berdrecht; van Stavoren, te Stavoren.

Op den 18den dezer, is de heer J. van der Vliet, thans secretaris der gemeente, door het vertrek van ouder kerne H. Uden Maas naar Groningen, die, naar wij vernemen, na daartoe beke-mene dispensatie, op Paschen zijn afscheid zal nemen.

Nieuw BUITEN, 18 Februarij. Eindeijk is de lang en vurig gewenschte tijd aangebroken, dat we ons hier kunnen verheugen in het bezit van een predikant en de vele voorregten daarvan verbonden. Gisteren is de koninklijke approbatie op de beroeping van den wel-erv. zeer gel. heer W. Driesman, hulppredikant alhier, hier aangekomen. We wenschen dat Gods zegen deze jeugdige predikant en haren predikant verder vergezelle en ondersteune.

De H. Timmer Westervrou van Meesteren, thans te Zegveld, heeft de benoeming tot predikant te Schoonrewaard aangenomen.

#### (Ingezonden.)

Liefhebbers zijnde van schaatseurijden, hebben wij gisteren een toertje naar Onderdendam gemaakt. Het trok daarbij onze aandacht dat wij overal de baanvegers ijsrijg bezig vonden de sneeuw op te ruimen — overal, behalve in de onmiddellijke nabijheid der stad. Wij schamden ons over onze stadgenooten: het eerste en moeilijkste werk werd door de bewoners van Hoogezand verrigt. Nog meer waren wij dezes morgen verbaasd, te bevinden dat er bij de stad baan noch baanveger was te zien, terwijl men in de gemeente Bedum reeds bezig was eene tweede baan voor arresleden, aan te leggen. Van waar, vroegen wij ons af, dat verschil, dat gebrek aan werkzaamheid bij de stad? Zijn er daar hier gansse ledige handen? Voorzeker ja. Zijn de arbeiders dan hier minder werkzaam, minder geneegen om verdiend, in stede van gegeven brood te eten? Ook dat gelooven wij niet. Veelmeer is het ons voorgekomen dat de oorzaak in eene minder active politie en eene te karige bij- looning is te zoeken.

Elders wordt het schoonhouden der banen aan 3 of 4 personen opgedragen. Verrigten zij dit niet voldoende, dan worden zij door anderen vervaangen. Hier worden 30 tot 40 arbeiders toegelaten, allen met een besem gewapend; en het best eene besem schijnt







Te Groningen bij de Erven C. M. VAN BOLSUIS HOITSEMA.